NOVOSTI - elektroničko mjesečno glasilo Društva prijatelja glagoljice iz Zagreba
godište XI | broj 108 | ožujak 2026. | ISSN 2718-4307

Poštovani i dragi članovi, suradnici i prijatelji Društva prijatelja glagoljice!

U najglagoljaškijem mjesecu u godini napunili smo 33 godine neprekidnog djelovanja i radno obilježili Dan hrvatske glagoljice i glagoljaštva. Na samom početku molimo zabilježite datum i vrijeme održavanja godišnje skupštine i svakako joj nazočite: petak, 20. ožujka od 18 sati u velikoj dvorani Matice hrvatske, a nakon službenog dijela slijedi uobičajeno druženje uz manju okrjepu.

Zanimljivosti iz rada Društva prijatelja glagoljice

Redovita mjesečna tribina u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu održana je 11. veljače. Naša gošća, dr. sc. Andrea Radošević, viša znanstvena suradnica na Staroslavenskom institutu, na zanimljiv nas je način provela kroz temu *Glagoljski brevijari kao thesaurus hrvatske srednjovjekovne književnosti.*

Mini-tribina u *Lucidariju* održana je dva dana ranije, 9. veljače. Mirna Lipovac je pripremila foto-šetnju izložbom ″Povijest koja ne šuti: *glagoljaštvo u Splitu* (925.–2025.)″ koja je potkraj prošle godine održana u Splitu. Umjesto osvrta, citirat ćemo dr. sc. Anu Šimić iz Staroslavenskog instituta koja je bila suautorica izložbe: ″Kad razmišljamo o glagoljaštvu, većina se neće na prvu sjetiti Splita. Ova izložba prati jedanaest stoljeća splitske glagoljaške povijesti - od kralja Tomislava do Torcide - te pokazuje da i Split ima čime pridonijeti toj vrijednoj temi.″

DPG je Dan hrvatske glagoljice i glagoljaštva obilježio na otoku Krku.
U Interpretacijskom centru maritimne baštine *DUBoak* u Malinskoj u subotu, večer uoči navedenoga Dana, postavljena je izložba poučnih glagoljskih panoa koji prikazuju najznamenitije glagoljske zapise, pretežito porijeklom s otoka Krka. Izložba će biti otvorena narednih mjesec dana. Iste večeri održana su dva predavanja: prof. Žubrinić je nazočne upoznao s *Rasutom glagoljaškom baštinom*, odnosno s glagoljskim dokumentima i knjigama koje se trajno nalaze u inozemnim bibliotekama i muzejima, a njihovo službeno nazivlje ih, nažalost, ne dovodi u vezu s Hrvatskom kao zemljom nastanka niti s hrvatskom glagoljicom kao pismom kojim su ispisani. Mirna Lipovac je održala predavanje pod nazivom *Vedro lice krčke glagoljice*, tj. o manje poznatim, ali zabavnim detaljima o znamenitim krčkim glagoljskim zapisima. U ponedjeljak je isti dvojac gostovao u Gradskoj knjižnici Krk te srednjoškolce kao i širu javnost u nešto kraćem obimu upoznao s navedenim temama. Poseban značaj imala su pitanja učenika jer su time pokazali pripremljenost za predavanja (hvala i njihovim nastavnicama koje su također nazočile!) i zanimanje za glagoljicu. Zahvaljujemo g. Alenu Karabaiću, interpretatoru baštine iz malinskarskog DUBoaka i gđi Dariji Papa, ravnateljici Knjižnice grada Krka kao i njihovim suradnicima na susretljivosti.
Slobodno vrijeme iskorišteno je za odlazak do Samostana sv. Marije Magdalene u Portu i kratak pogled na novouređenu knjižnicu, a također i za odlazak do Franjevačkog samostana u Krku i snimanje jednog glagoljskog natpisa za koji se samo znalo, ali nitko ga do sada nije fotografirao... no o tom - potom....

Zanimljivosti iz svijeta glagoljice vezane uz obilježavanje Dana hrvatske glagoljice i glagoljaštva

Ove godine bilježimo toliko glagoljaških događanja diljem Hrvatske da sam u Novosti mogla uvrstiti samo nekolicinu i ispričavam se svima koji nisu spomenuti.

U prekrasnom prostoru Viteške dvorane Kule nad Kamenitim vratima, sjedištu Družbe *Braća Hrvatskoga Zmaja*, održan je 26. veljače II. zmajski tečaj glagoljice. Organizator i voditelj tečaja bio je g. Tomislav Beronić, Zmaj od Glagoljice, uz sudjelovanje i svesrdnu pomoć g. Sebastijana Matića. Polaznici, njih 14, učili su osnove pisanja oblom i uglatom glagoljicom, a tjedan dana kasnije nastavljaju sa spojenicama i pisanjem brojeva glagoljicom.

Prije toga su u istom prostoru svoje knjige tiskane glagoljicom predstavili g. Beronić, dana 4. veljače, a g. Matić 18. veljače.

Članica Ravnateljstva DPG-a, Jasenka Štimac, prof., sa svojim kreativnim i veselim učenicima *šestašima* iz OŠ Dragutina Domjanića održala je radionice izrade glagoljskih slova od stirodurma i izrade inicijala filcanjem vunice.
Osim toga je u suradnji sa članicom DPG-a, likovnom umjetnicom Vericom Kovač te kolegicom i umjetnicom Ninom Brkić u školi otvorila izložbu radova.

Učenici sedmog razreda OŠ braće Radića u Pakracu ponovili su sve što znaju o Misalu po zakonu rimskoga dvora i Bašćanskoj ploči te naučili nešto više o inicijalima. Poigrali su se digitalnim alatima i složili ovaj lijepi pano. Također su se bavili transliteracijom, izradom straničnika i digitalnih igara.

U Gradskoj knjižnici Senj održana je tradicionalna radionica na kojoj su sudjelovali učenici srednje škole Pavla Rittera Vitezovića. Njihov zadatak bio je izrada glagoljičnog natpisa *Knjižnica Senj*, koji je namijenjen uređenju predvorja knjižnice. Na taj način, kroz kreativan rad i učenje slova glagoljice, mladi su izravno pridonijeli očuvanju baštine i njezinoj integraciji u suvremeni prostor.

U prostoru OŠ Vladimira Nazora u Komletincima prof. dr. sc. Milica Lukić s Filozofskog fakulteta u Osijeku održala je predavanje za djelatnike škole i lokalnu zajednicu na temu *Glagoljaška baština slavonsko-srijemska*. Na zanimljiv i poučan način povela je publiku na put slavonsko-srijemskom baštinom te pokazala kako se i Slavonci, a posebno Komletinčani - gagulani, imaju čime dičiti kada je u pitanju glagoljica.

Gradska knjižnica i čitaonica Pula ugostila je 23. veljače 2026. višestruko nagrađivanu književnicu Sonju Smolec koja je predstavila svoj novi roman za djecu *Tamo gdje počinje moje ime.* Roman je prvo objavljen na latinici, a uslijedilo je izdanje na glagoljici. Ovime je Sonja Smolec postala prva žena - autorica koja je objavila djelo tiskano na glagoljici. Na predstavljanju knjige gđi Smolec su se pridružili književnici Tomislav Beronić i Sebastijan Matić, autori više djela na glagoljici, koji zajednički djeluju u okviru kulturno-umjetničke udruge *Kvaka*.

Centar za istraživanje glagoljaštva Sveučilišta u Zadru podsjetio nas je na projekt digitalizacije glagoljskih rukopisa koji je rezultirao stvaranjem portala *GlagoLab*. Na portalu se mogu pronaći digitalizirani glagoljski rukopisi, katalog vodenih znakova koji se nalaze na papiru na kojem su pisani glagoljski rukopisi zadarskog područja te nova digitalna zbirka ćiriličnih rukopisa koja se izgrađuje u sklopu projekta čiji je nositelj Staroslavenski institut. Za više detalja, kao i za uvid u virtualne izložbe i podatke o kampanjama za građanstvo, zavirite na poveznicu https://glagolab.unizd.hr/.

TV Kalendar predstavlja jednu od najdugovječnijih emisija HRT-a, koja se kontinuirano objavljuje od 3. siječnja 1976. Do danas je prikazano preko 14.000 emisija. TV Kalendar je kroz desetljeća dao značajan doprinos popularizaciji povijesnih podataka, otkrivanju arhivskih materijala i ispravljanju pogrešaka u javnom znanju o hrvatskoj i svjetskoj povijesti. Po prvi puta TV Kalendar je prezentirao Kosinj i Kosinjsku tiskaru kao najvjerodostojniju tezu o mjestu tiskanja našeg Prvotiska.

Staroslavenski institut nam je tijekom glagoljaške veljače nudio raznovrsne sadržaje povezane s glagoljicom: objavljena je lenta povijesti glagoljaštva s kvizom, zatim igra *Čitam glagoljicu,* pokrenuta je rubrika *Primjer dobre prakse* u kojoj prikazuju zanimljive školske projekte, objavljeni su novi kreativni materijali, potom novi obrazovni materijali o inicijalima, pokrenut je novi literarni natječaj za školarce i na kraju je objavljen kviz *GlagoZoo* u kojemu smo mogli naučiti hrvatske crkvenoslavenske nazive životinja napisane glagoljicom. Svim ovim sadržajima može se pristupiti preko poveznice:
https://stin.hr/dogadaji/dan-hrvatske-glagoljice-i-glagoljastva-2026/.

Najava događanja u ožujku

- mini-tribina i društveni sastanak u *Lucidariju* održat će se u ponedjeljak, 9. ožujka od 18 sati. Gost književne večeri bit će naš član, dr. Branimir Vurušić iz Čakovca, autor više knjiga poezije od kojih je jedna tiskana paralelno glagoljicom i latinicom
- gost redovne mjesečne tribine u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu u srijedu, 11. ožujka u 19 sati bit će dr. sc. Ivan Botica, viši znanstveni suradnik na Staroslavenskom institutu s temom *Javno bilježništvo na hrvatskom jeziku i glagoljici.*

Neka Vas prate mir i dobro!

Urednica Mirna Lipovac | Stručni suradnik Darko Žubrinić
Društvo prijatelja glagoljice | Web adresa: http://www.croatianhistory.net/glagoljica/novosti/mirna.html
E-adresa: drustvoprijateljaglagoljice@gmail.com

Svi raniji brojevi *Novosti* nalaze se na: www.croatianhistory.net/glagoljica/novosti/mirna.html (pogledajte novodizajniranu stranicu!)